

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA SVEZAK 177

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA SVEZAK 177

ISBN 978-953-154-132-9

ISSN 1330-0865

Uredio
akademik IVAN GUŠIĆ

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

STJEPAN
ŠĆAVNIČAR
1923. – 2011.

ZAGREB, 2012.

P. Tárnóczi

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

priredio je u povodu prve obljetnice smrti

AKADEMIKA STJEPANA ŠČAVNIČARA

KOMEMORATIVNI SASTANAK

u ponedjeljak 19. ožujka 2012. u 11 sati
u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Zrinski trg 11

Sastanak je otvorio tajnik Razreda za prirodne znanosti
akademik Ivan Gušić,

a o životu i djelu preminulog akademika govorili su
prof. dr. sc. Vladimir Bermanec, član suradnik HAZU,
i akademik Stanko Popović

UVODNA RIJEČ

Draga gospodo Biserka, dragi Jasna i Željko i unuci, poštovani predsjedniče naše Akademije, poštovani potpredsjedniče, dame i gospodo, kolegice i kolege,

Kao što je u Akademiji običaj, godinu dana nakon gubitka našeg uvaženog i dugogodišnjeg člana akademika Stjepana Šćavničara, još se jednom podsjećamo na njega i njegovu djelatnost i zasluge. To naravno nikako nije zadnji put, jer mi koji smo ga poznavali zadržat ćemo ga u trajnoj uspomeni i još ćemo ga, siguran sam, puno puta u našim razgovorima spominjati.

Ja neću dugo govoriti, ja samo otvaram ovu komemorativnu sjednicu, ali dopustite mi ipak da iznesem par osobnih sjećanja na profesora Šćavničara, a stručnije, opširnije i temeljitije o njemu će govoriti kolega Vladimir Bermanec i akademik Stanko Popović.

Mi smo bili druga generacija koji smo slušali predavanja profesora Šćavničara – tada naravno još nije bio profesor nego mladi docent – iz kolegija Sistematska (ili specijalna) mineralogija. Moram reći da je kao mladi docent dobio nezahvalan predmet za predavanje studentima, jer svaka sistematika je manje-više dosadna, ako se ne napravi zanimljivom. A profesor Šćavničar je to napravio tako, da nam je, kao udžbenik kojega se i on držao, a uz tada jedini postojeći udžbenik mineralogije na hrvatskom jeziku Frana Tućana, preporučio tada najsuvremeniji udžbenik ruskog mineraloga Betjohtina. Odmah nam je rekao: „Imate naravno Tućanovu knjigu, u kojoj ćete također naći sve podatke, ali preporučam vam Betjohtina, jer ima suvremeniji pristup“. Naravno, i u toj knjizi su se minerali nabrajali,

ali tako da se prvo objasnila građa određene mineralne skupine i na taj su način bili grupirani. Tako je profesor Šćavničar – koji je, usput rečeno, doktorirao kemiju (mentor mu je bio akademik Grdenić) a bio je nastavnik na Geološkom odsjeku – i nama predavao: prvo je objasnio osnove, a onda je prelazio na primjere i zato nam je – ne samo zato, ali i zato – ostao u ugodnom sjećanju. Također je uvijek nastojao da u tu našu znanost, geologiju, koja je vrlo heterogena – od kristalografije koja je u suštini fizika i kemija, ali je jako potrebna i u geologiji, do paleontologije koja je u suštini biologija ali se isto tako puno koristi u geologiji – uvede što više temeljnih znanja iz fizike i kemije i egzaktnog pristupa, pa je zahvaljujući tome i naša geologija postupno ušla u red „tvrdih znanosti“. Naravno, mineralogija je prikladna materija za takav pristup, što eto vidimo i po tome da će danas, nakon kolege Bermanca, o akademiku Šćavničaru govoriti i fizičar, kolega akademik Stanko Popović.

I još jedno sjećanje. Kao studenti druge godine mi još nismo razlikovali tko je docent a tko profesor, pa smo se i tadašnjem docentu Šćavničaru obraćali s „gospon profesor“. Ja nisam neposredni učenik profesora Šćavničara, ja sam otišao u druga područja geologije, ali kad sam bio počašćen izborom u Akademiju i kad smo se sastali na prvoj jesenskoj sjednici Razreda, dolazi profesor Šćavničar, ja ga pozdravljam kao svojeg profesora, a on mi kaže: „Znaš, od sada sam ja Štef!“. I tako je od tada bilo: on je za mene bio Štef, a ja za njega Ivan. Ovo sam morao reći kako bih pokazao njegovu srdačnost, pristupačnost i neformalni odnos i prema mlađima od sebe, što se ne susreće uvijek.

Na kraju, dopustite mi još jednu osobnu napomenu, možda će netko reći da nije primjerena za ovu priliku, ali ja mislim da je. Profesor Šćavničar je naravno bio naš dugogodišnji uvaženi nastavnik. No ima jedna stara poslovice, koja je u ovom slučaju sigurno istinita, a ta je, da iza svakog uspješnog muškarca stoji uspješna žena. To kažem ne samo zato jer je gospođa Biserka Šćavničar bila životna podrška svom suprugu, nego i zato jer je bila i naša nastavnica, tako da su

oboje Šćavničara, ako smijem tako reći, generacije i generacije tadašnjih studenata mnogo čemu naučili. Pritom je akademik Šćavničar sigurno više postigao u vrhunskoj znanosti, ali što se tiče naše struke, geologije, tu je gospođa Šćavničar barem jednako tako zaslužna kao i njezin nažalost pokojni suprug, i to zato jer je u našu, hrvatsku geologiju, uvela jednu znanstvenu disciplinu koja se i vani u ono vrijeme tek počela, možda ne baš razvijati, ali dokazivati. To je sedimentologija, znanost o sedimentim stijinama. To je velika zasluga gospođe Biserke Šćavničar, jer je sedimentologija osobito značajna za zemlju kao što je Hrvatska, čiji je daleko najveći dio teritorija izgrađen od sedimentnih stijena. Mineraloška istraživanja su sigurno također vrlo zanimljiva i značajna, pogotovo danas kad se usmjeruju i prema novim materijalima, ali sigurno nisu za geologiju Hrvatske toliko rasprostranjena kao istraživanja sedimenata. Nakon što je gospođa Biserka Šćavničar odgojila prvu generaciju hrvatskih sedimentologa, kasnije su je nastavili razvijati njezini mlađi nasljednici, među prvim nažalost prerano preminuli akademik Tišljar, pa kolegica Zupanić, da druge sada ne nabrajam.

I zato, gospođo Biserka, hvala Vam što se bili podrška i potpora Štefu, ali ne manje i na tome što ste osobno dali hrvatskoj geologiji.

A sada bih molio prvo kolegu Bermanca, a zatim kolegu Popovića da uzmu riječ.

Prof. dr. Vladimir Bermanec, član suradnik

ŽIVOT I DJELO AKADEMIKA STJEPANA ŠČAVNIČARA

Poštovana obitelji, kolege i prijatelji,

Još smo se jednom okupili kako bismo odali počast našem časnom i cijenjenom akademiku i profesoru.

Akademik, profesor emeritus Stjepan Ščavničar, profesor mineralogije na Prirodoslovno matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu umro je, prije nešto više od godinu dana, 14. veljače 2011. u svojem domu.

Spadao je među danas rijetke profesore zaljubljenike u svoju struku i kao takav načinio je, samozatajno, veliki napredak za mineralogiju i kristalografiju u Hrvatskoj. Kroz serije njegovih predavanja prošle su generacije studenata od kojih su neki zavoljeli kristalografiju i mineralogiju više od ostalih znanosti. Nama, koji smo svoj prvi ispit polagali kod njega, posebno je teško pala činjenica da ga više nema.

Stjepan Ščavničar rođen je 31. listopada 1923. godine u Štrigovi, pokraj Čakovca u Međimurju, koje je neizmjereno volio. Pred kraj života se još više vraćao u Međimurje, a znao se i u razgovorima sjetiti svojih mladih dana koje je provodio u roditeljskom domu. Što je bio više bolestan i slab ta su ga sjećanja sve više zaokupljala.

Diplomirao je geologiju na Prirodoslovno matematičkom fakultetu 1951. godine. Tako je postao jedan od prvih diplomiranih studenata nakon 2. svjetskog rata. Vrlo rano je počeo sudjelovati u nastavi, čak i prije diplomiranja. Poslije diplome počeo je poučavati mineralogiju i kristalografiju. Osobito ga je privlačila kristalografija i izučavanje kristalnih struktura. To je očito i iz njegovog doprinosa osuvremenjavanju zadnjeg

izdanja knjige profesora Frana Tućana, koja je ugledala svjetlo dana tri godine nakon smrti autora. Koliki je bio njegov, a i doprinos profesora, danas također akademika, Drage Grdenića, može se vidjeti usporedbom prvog i drugog izdanja knjige. Tada se vjerojatno uvježbao da pogrešku pronađe jednim pogledom na stranicama punim teksta, što je zadivilo mnoge sugovornike.

Poslije doktorata 1956. godine, na istom Sveučilištu u Zagrebu, Stjepan Šćavničar je kao asistent započeo predavati na Geološkom odjelu Prirodoslovno matematičkog fakulteta u Zagrebu. Dobivši stipendiju francuske vlade na Sorboni u Parizu proveo je na specijalizaciji akademsku godinu 1956./57. S profesorom Jean Wyartom (1902.-1992.), kod kojeg je boravio u Laboratoriju za mineralogiju i kristalografiju u Parizu, postao je i ostao prijatelj do kraja života. Zajednički su uspjeli prvi put umjetno prirediti, modernim postupkom, uz visoku temperaturu i visoki tlak, u hidrotermalnim uvjetima, kristale berila. Taj njihov pionirski postupak nebrojeno su puta ponavljali i citirali mnogi znanstvenici širom svijeta. U svojoj skromnosti profesor Šćavničar je vrlo rijetko spominjao taj rad iako se radi o iznimnom znanstvenom dostignuću. Samo rijetki studenti, koji su tragali za drugim izvorima podataka, pronašli su taj rad, kao i rad o kristalnoj strukturi stibnita. U to vrijeme takvi su radovi bili u vrhu svjetske znanosti, jer su bili rijetki, a rijetki su bili i zbog toga jer su se autori morali boriti sa zahtjevnim i mukotrpnim računanjima, a bez pomoći računala. Uz izuzetno dobro razumijevanje rentgenske difrakcije i veliku strpljivost naš profesor je metode utočnjavanja kristalnih struktura naučio kako naše tako i mnoge francuske stručnjake.

Nakon povratka iz Pariza profesor Šćavničar je napredovao od asistenta (1960.-1965.), preko izvanrednog profesora (1965.-1969.) do redovitog profesora. Uz to je obavljao dužnosti predstojnika Mineraloško petrografskog zavoda od 1974. sve do umirovljenja 1994. godine. Kroz ovaj dugi period vođenja Zavoda, Zavod je narastao po broju zaposlenika što je rezultiralo i proširenjem aktivnosti, kako u nastavi, tako i u znanstveno istraživačkom radu. Zbog svojih brojnih zasluga u znanstveno obrazovnom procesu 2000. godine izabran je u zvanje *Professor emeritus*.

Stjepan Šćavničar je vodio i razvijao još jednu znanstvenu jedinicu, Zavod za istraživanje materijala, u vrijeme osnivanja Instituta Rugjer Bošković u Zagrebu (1952.-1974.). Pod njegovim vodstvom su oba odjela – Mineraloško petrografski zavod PMF-a i Zavod za istraživanje materijala – opremljena najmodernijom opremom koja je uključivala instrumente za analizu materijala. Treba naglasiti, da je vodio grupe mladih istraživača, koji su razvijali nove metode i analitičke postupke za kristalografska, mineraloška i istraživanja materijala. Pojedini dijelovi opreme za rentgensku difrakciju su i danas u upotrebi ili bi se još mogli korisno iskoristiti. Njegovi doprinosi istraživanju kristalnih struktura otvorili su mogućnosti suradnje i osnivanje brojnih znanstvenih grupa i znanstvenika, kako u Hrvatskoj tako i izvan nje.

Tako je uvijek poticao eksperimentalni rad, kako bi bolje razumio neke mineralne grupe (zanimali su ga amfiboli, tinjci, minerali glina, karbonati, nastanak boksita, zeoliti...), ali i kristalnu kemiju pojedinih minerala, kao što su barijski silikati, neki fosfati, sulfidi, oksidi...Iako su ga zanimali brojni mineraloški i kristalografski problemi, posebno bih istaknuo pažnju kojom je pratio pitanja vezana uz zeolite i nastanak boksita.

Potrebno je naglasiti da je preseljenje Mineraloško petrografskog zavoda PMF-a, s mjesta gdje je i osnovan na sadašnju lokaciju na Horvatovcu, potaknuto za vrijeme dok je Stjepan Šćavničar bio njegov predstojnik. Međutim, samo preseljenje je završilo kada je profesor već bio u mirovini. Nakon njegovog umirovljenja i preseljenja Zavoda na novu lokaciju profesor je pronašao svoje mjesto i u nastavi i razvoju Zavoda. Sve do svoje smrti želio je vratiti se, barem povremeno, na Zavod i u svoju sobu, gdje je uredio malu knjižnicu u kojoj su se nalazile birane knjige iz područja mineralogije, kristalografije i primijenjene mineralogije, uz odgovarajuće knjige iz matematike, fizike i kemije. Na žalost iza njega su ostali i neki od znanstvenih problema, koje je želio riješiti, ali nije stigao.

Svoju sklonost eksperimentima pokazivao je i kroz neprekidno zanimanje za novu opremu i njezinu nabavu. Posebno je bila zanimljiva neprekidna borba s administrativnim preprekama kod osiguranja sredstava, narudžbi, transporta, carinjenja i konačno dostave instrumenata. Nakon

toga je nastupio „slatki“ period kada je profesor morao osobno otvarati svaku dostavljenu kutiju, a mi mladi asistenti smo pomagali. Morali smo razumjeti funkciju svakog dijela prije nego se postavi u radni položaj, često uz sukobljena mišljenja o načinu korištenja. Naši „sukobi“ u tijeku podešavanja difraktometara i spektrometara nisu se pretakali u netrpeljivost, nego u još više poštovanja, jer smo došli do više razine razumijevanja, a u konačnici i do boljih uvjeta rada. Kada više nije mogao doći na Zavod, zanimao se za sve novosti, a veselio se svemu što je unaprijedilo nastavu i mogućnosti istraživanja.

Stjepan Šćavničar je u razdoblju od 1968. od 1970. bio prodekan PMF-a i dekan Prirodoslovnih odjela od 1984. do 1986. Kao dekan imao je stratešku ulogu u pogledu dugoročnog razvoja znanosti i tehnologije u Hrvatskoj.

Bio je oštar u diskusijama, ali umjeren, prijateljski, tolerantan, širokih pogleda i bistrog uma do kraja života. Iako mu je, vjerojatno po podrijetlu i francuskim danima, ostala ljubav prema dobrim vinima, bolest ga je spriječila da u tome uživa u svojim zadnjim danima. Kada smo mu prijateljski znali savjetovati da mu za njegove probleme s niskim tlakom može dobro činiti poneka čašica dobrog vina uz obrok, on je slušao savjete liječnika. Tako je i u vrijeme posjeta profesor nudio poneko piće, ali ga sam nije uzimao.

Studenti nisu uvijek lako pratili njegova predavanja, koja su ipak bila vrlo živopisna i zanimljiva. Rado je pričao o suvremenim istraživanjima i u učionici, što su osobito rado slušali studenti, pogotovo napredniji. Njegova predavanja postala su legendarna po silnoj energiji koju je trošio na objašnjenja. U nedostatku opreme ili pribora rado se poslužio vlastitim rukama, pa je tu znalo biti i puno duhovitosti. Ne samo studenti mineralogije nego i drugi studenti, koji su imali sreću slušati njegova predavanja, sjećati će se toga i prizivati uspomene.

To se osobito tiče nas koji smo pod njegovim mentorstvom izradili svoje diplomske radove, magisterije i doktorate. Nije to bilo jednostavno, niti su to bili rutinski radovi u smislu ponavljanja nekih postupaka. Svaki takav rad bio je mali znanstveni rad za sebe. Stoga nije čudo da smo nakon

obranjenih radova mogli objaviti i zajedničke znanstvene radove. Bio je zahtjevan kada su se pisali znanstveni radovi, ali je ponekad teško skrivao ponos kada smo načinili nešto vrijedno pažnje.

Za njegove ispite se moralo uvijek potpuno pripremiti, a često su studenti čekali i cijelo prijepono na hodniku u Demetrovoj ulici 1, ispred njegovog ureda. Tada su imali još malo vremena za razmjenu znanja ili „znanja“ prije nastupa ispred profesora. Jednom se desilo da je netko vrijeme čekanja iskoristio da bi na zidu, pored prekidača za svjetlo, olovkom napisao „Šćavac punoglavac“. Iako smo, kao mladi asistenti željeli to izbrisati naš profesor to nije dozvolio, a natpis se kočio na zidu sve dok Zavod nije preseljen na drugo mjesto, a Muzej obnovio zidove oličivši ih novom bojom.

Za svoj dugogodišnji i nesebičan rad primio je i brojna priznanja i nagrade, od kojih ću spomenuti samo najznačajnije:

1973. godine Šćavničar postaje izvanredni član HAZU (tadašnje JAZU), a 1990. godine izabran je za redovitog člana.

Stjepan Šćavničar je nositelj znanstvene nagrade „Rudjer Bošković“ koju je dobio 1971., nakon čega je 1989. godine dobio i priznanje kao zaslužni profesor Sveučilišta u Zagrebu, te, nagradu za životno djelo 1981. godine i počasnu povelju Prirodoslovno matematičkog fakulteta 1996. godine. Godine 2000. prima počasno zvanje *Professor emeritus*.

Profesor Šćavničar bio je član osnivač Hrvatske kristalografske zajednice HAZU. Također, bio je prvi predsjednik Mineraloškog odjela Hrvatskog geološkog društva, te predsjednik Geokemijskog odbora HAZU. Bio je jedan od osnivača grupe za gline i zeolitne udruge. Bio je i počasni član Hrvatskog geološkog društva.

Godinama je bio član uređivačkog odbora Geološkog vjesnika (sada Geologia Croatica) (od volumena 37 za 1984. godinu do volumena 43 za 1990. godinu).

Profesor Šćavničar bio je dugogodišnji član Mineralogical Society of America, kao i brojnih drugih stručnih udruga u Hrvatskoj i u svijetu. Nominiran je za znanstvenika godine 2002. godine (IBC Cambridge – International Biographical Center).

Osim što se njegovim odlaskom osjeća praznina u znanstvenom i nastavnom djelovanju, kao što će to osjećati i svi oni koji su ga poštovali i bolje poznavali, iza profesora Stjepana Šćavničara ostali su ožalošćeni njegova supruga Biserka (rođena Morić), kći Jasna i dva unuka.

Sjećajmo se brojnih lijepih trenutaka koje smo proveli s pokojnim akademikom Šćavničarom.

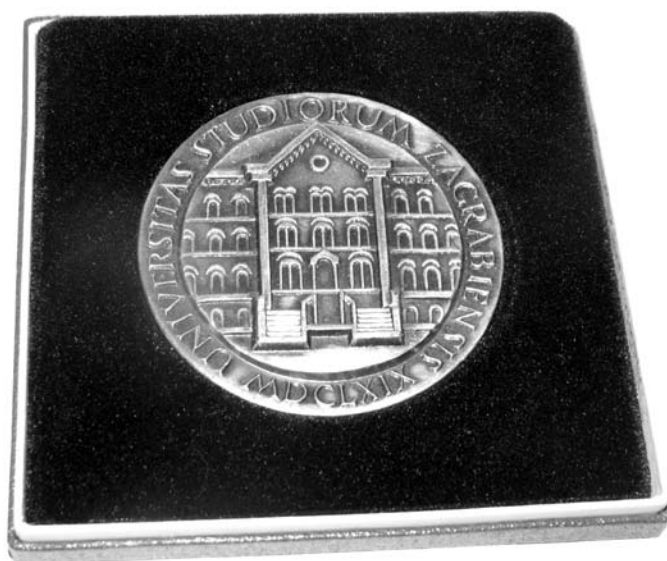
Vječna mu hvala i slava!

Nagrada zaslužnom profesoru 1986.

Stjepan Šćavničar dobio je Nagradu za životno djelo 1991. godine.

Professor emeritus 2000.

AKADEMIK STJEPAN ŠČAVNIČAR (1923. – 2011.)

Poštovana gospođo Ščavničar, poštovani članovi obitelji Ščavničar, poštovani članovi Hrvatske akademije, dame i gospodo,

Prije nešto više od godinu dana ispratili smo na vječni počinak akademika Stjepana Ščavničara, redovitog profesora i profesora emeritusa Mineraloško-petrografskog zavoda PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, vrlo poštovanog nastavnika niza generacija, izvrsnog znanstvenika, kristalografa i mineraloga, člana i dopredsjednika Jugoslavenskog centra za kristalografiju i Hrvatske kristalografske zajednice.

Profesor Ščavničar bavio se mineralima i kristalima tijekom cijele svoje profesionalne karijere.

1956.g. postigao je akademsko zvanje doktora kemijskih znanosti, obranivši disertaciju *Kristalna struktura živinih oksiklorida*; pod mentorstvom profesora Drage Grdenića. Habilitirao je iz mineralogije temom *The crystal structure of stibnite - a redetermination of atomic positions* te predavanjem *Strukturne karakteristike filosilikata*. To je bilo doba kada je istraživačka oprema bila vrlo oskudna. Difrakcijske slike kristala su se snimale filmskim tehnikama (Debye Scherrerova kamera za kristalni prah, kamera za rotaciju kristala, Weissenbergova kamera), a intenziteti difrakcijskih maksimuma procjenjivali vizualno odnosno mjerili fotometrom. Generator visokog napona za pogon rentgenske cijevi bio je domaći proizvod: Rade Končar. Za zbrajanje Fourierovih redova s ciljem dobivanja projekcije elektronske gustoće pomoću Beevers-Lipsonovih vrpca sa sinusima i kosinusima, rabili su se strojevi jednaki onima u trgovinama. Kameru za snimanje difrakcijskih slika rotirajućeg kristala donio je u Zagreb, slikovito rečeno - u zamjenu za ljetovanje na Rabu, 1948. g. profesor W.A.

Wooster, fizičar i kristalograf sa Sveučilišta u Cambridgeu. Sve to ukazuje na velike teškoće s kojima su se u to doba suočavali znanstvenici u svom istraživanju, u nastojanju da ostvare vjerodostojne rezultate međunarodne razine.

Nakon doktorata profesor Šćavničar odlazi na specijalizaciju u prestižni Laboratorij za mineralogiju i kristalografiju, Sveučilište Sorbonne, i u Nacionalni centar za telekomunikacijska istraživanja, Pariz (1956.-1957.). Odlazi nekoliko puta na studijski boravak u Veliku Britaniju.

Profesor Šćavničar je svojim predanim i vrsnim radom sveučilišnog nastavnika na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju ostavio dubok i neizbrisiv trag, čemu svjedoče mnoge generacije njegovih studenata geologije, mineralogije, kemije i fizike. Pod njegovim mentorstvom izrađeno je devet disertacija i 19 magistarskih radova. Njegova predavanja iz mineralogije i kristalografije bila su prožeta velikim entuzijazmom, odlikovala su se jasnoćom i preglednošću. Imao je izvanrednu sposobnost predočavanja složenih kristalografskih pojmova u prostoru.

Osim na fakultetu, radio je i na Institutu Ruđer Bošković kao vanjski suradnik, od 1952. do 1974.g., gdje je vodio istraživačke projekte i bio pročelnik Odjela za čvrsto stanje.

Akademik Šćavničar bio je član mnogih prestižnih stručnih i znanstvenih organizacija u Hrvatskoj i inozemstvu: *Američko mineraloško društvo*, *Francusko društvo za mineralogiju i kristalografiju*, *Europska mineraloška unija*, *Hrvatsko geološko društvo*, *Jugoslavenski centar za kristalografiju* (pod okriljem JAZU) *Hrvatska kristalografska zajednica* (pod okriljem HAZU), *Odbor za geokemiju HAZU*. Dobio je Republičku nagradu *Ruđer Bošković* i Nagradu za životno djelo.

Kao znanstvenik, svojim djelovanjem stalno je s velikim optimizmom pristupao znanstvenom problemu u izravnom radu s mlađim suradnicima. Njegovi kolege i suradnici pamtit će ga kao seniornog suradnika, koji ih je uvodio u struku, ali prije svega po poštenom i savjesnom pristupu znanstvenom radu. Vrlo rado se sjećam pojedinosti tijekom rada na svojoj disertaciji. Profesor Šćavničar mi je predložio da pošaljem sažetak svoga rada za 7. kongres Međunarodne unije za kristalografiju, Moskva 1966. g.

Uskoro je stigla poruka da je sažetak prihvaćen; to je bilo moje prvo priopćenje na međunarodnom skupu, na čemu sam vrlo zahvalan nesebičnoj pomoći profesora Šćavničara.

Znanstveni rad profesora Šćavničara obuhvaća tri istraživačke cjeline: određivanje kristalne strukture prirodnih i sintetičkih spojeva metodama rentgenske difrakcije; svojstva, geneza i stabilnost minerala; mineraloško-petrografske teme. Sve tri cjeline je jednako volio i pristupao im s velikim interesom i žarom. Objavljivao je znanstvene radove u vrhunskim časopisima npr. *Acta Crystallographica*, *European Journal of Mineralogy*, *Neues Jahrbuch für Mineralogie*, *Journal of Petrology*, *Zeitschrift für Kristallographie*. Tijekom svojega znanstvenog rada dao je veliki doprinos vlastitim zalaganjem za nabavu istraživačke opreme, i u IRB-u i u Mineraloško-petrografskom zavodu PMF-a.

Profesor Šćavničar je sudjelovao u osnivanju Jugoslavenskog centra za kristalografiju 1966. pod okriljem JAZU, te je obnašao dužnost dopredsjednika te strukovne udruge tijekom cijelog postojanja, do 1991. Bio je aktivni sudionik niza godišnjih konferencija te udruge, kao organizator i podnositelj niza priopćenja uključujući i pozvana predavanja. Sudjelovao je u osmišljavanju šest zajedničkih znanstvenih konferencija s talijanskim kristalografima i mineralozima. Nakon što je Predsjedništvo HAZU početkom 1992. donijelo odluku o prestanku rada Jugoslavenskog centra za kristalografiju, te odluku o osnivanju Hrvatske kristalografske zajednice, profesor Šćavničar sudjelovao je u nizu aktivnosti nove udruge. Njemu, kao i još nekolicini naših profesora, a to su Drago Grdenić, Boris Kamenar, Katarina Kranjc, Boris Matković, možemo zahvaliti da je Hrvatska kristalografska zajednica danas vrlo prepoznatljiva strukovna udruga, i u Hrvatskoj kao i na međunarodnoj razini, te koja sada broji skoro stotinu članova, od kojih mnogo onih mlade generacije.

Njegov odlazak je velik gubitak za našu mineralošku i kristalografsku zajednicu, ali najviše za njegovu obitelj. Neka je vječna hvala i slava drago-me profesoru.

POPIS RADOVA
AKADEMIKA STJEPANA ŠČAVNIČARA

ZNANSTVENI RADOVI U MEĐUNARODNIM ČASOPISIMA INDEKSIRANIM U BAZI *CURRENT CONTENTS*

- Grdenić, D. & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1953): Mercuric Oxychloride as Tri-chlor-mercuryoxonium Chloride. *Nature*, **172**, 584-586.
- ŠČAVNIČAR, Stjepan & Grdenić, D. (1955): The Crystal Structure of Trichlor-mercury Oxonium Chloride. *Acta Cryst.*, **8**, 275-279.
- ŠČAVNIČAR, Stjepan (1955): The Crystal Structure of Timercuric Oxychloride, $\text{HgCl}_2 \times 2\text{HgO}$. *Acta Cryst.*, **8**, 379-383.
- ŠČAVNIČAR, Stjepan (1956): The crystal structure of oxy-mercuric-mercurous chloride, $2\text{HgO} \bullet \text{Hg}_2\text{Cl}_2$. *Acta Cryst.*, **9**, 956-957, 3 sl., 3 tabele, Kobenhavn
- ŠČAVNIČAR, Stjepan (1960): The crystal structure of stibnite. A redetermination of atomic positions. *Zeitschr. Kristallogr.*, **114**, 85-97, Leipzig
- Grdenić, Drago & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1960): The lone-pair-bond-pair repulsion in the square pyramidal centrifugation of quinqueco-ordinated tervalent antimony. *Proc. Chem. Soc.*, 147-148, Paris
- ŠČAVNIČAR, Stjepan (1960): The Crystal Structure of Stibnite. A Redetermination of Atomic Positions. *Z. Kristallogr.*, **114**, 85-97. *Acta Cryst.* **13**, 1031-1031
- ŠČAVNIČAR, Stjepan (1963): The Crystal Structure of Mercury (II) Oxycyanide. *Z. Kristallogr.*, **118**, 248-256.
- ŠČAVNIČAR, Stjepan & Prodić, B. (1965): The Crystal Structure of Double Nitrate Octahydrates of Thorium and Bivalent Metals. *Acta Cryst.*, **18**, 698-702.
- Herceg, Marija & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1967): A new molybdenum cluster compound and X-ray investigation. *Croatica Chemica Acta*, **39**, 137-138, Zagreb
- ŠČAVNIČAR, Stjepan & Matković, B. (1967): The Molecular Structure of Bis (pyridine-N-Oxide) copper(II) Nitrate. *Chem. Comm.*, p.297.
- Šljukić, M., Matković, B., Prodić, B. & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1967): Preparation and Crystallographic Data of Phosphates with Common Formula $\text{MIM}_2\text{IV}(\text{PO}_4)_3$ (MI = Li, Na, K, Rb, Cs; MIV = Zr, Hf). *Croat. Chem. Acta*, **39**, 145-148.

- ŠČAVNIČAR, Stjepan & Matković, B. (1969): X-ray Crystal Structure Analysis of Bis (pyridine-N-oxide) copper (II) Nitrate, $\text{Cu}(\text{C}_5\text{H}_5\text{NO})_2(\text{NO}_3)_2$. *Acta Cryst.*, B 25, 2046-2055.
- Ribar, B., Nowacki, W., Šljukić, M., ŠČAVNIČAR, Stjepan & Gabela, F. (1969): Die Kristallstruktur von $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2 \times 2\text{H}_2\text{O}$. *Z. Kristallogr.* 129, 305-317.
- Kojić-Prodić, B., Matković, B. & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1971): The Crystal Structure of Hydrazinium(+2) Hexafluorotitanate(IV), $\text{N}_2\text{H}_6\text{TiF}_6$. *Acta Cryst.*, B 27, 635-637.
- Kojić-Prodić, B., ŠČAVNIČAR, Stjepan & Matković, B. (1971): The Crystal Structure of Hydrazinium(+2) Hexafluorozirconate, $\text{N}_2\text{H}_6\text{ZrF}_6$. *Acta Cryst.*, B 27, 638-644.
- Kojić-Prodić, B., ŠČAVNIČAR, Stjepan, Liminga, R. & Šljukić, M. (1972): The Crystal Structure of Trihydrazinium Hexafluorochromate, $(\text{N}_2\text{H}_5)_3\text{CrF}_6$. *Acta Cryst.*, B 28, 2028-2032.
- Kojić-Prodić, B., Liminga, R. & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1973): The Crystal Structure of Caesium-oxo-bis-oxalato-bisquo-niobate(V) Dihydrate, $\text{Cs NbO}(\text{C}_2\text{O}_4)_2 (\text{H}_2\text{O})_2 \times 2\text{H}_2\text{O}$. *Acta Cryst.*, B 29, 864-869.
- Pamić, Jakob, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Međimorec, Stanislav (1973): Mineral assemblage of amphibolites associated with alpine type ultramafics in the Dinaric ophiolite zone (Yugoslavia). *J. Petrology*, 14/1, 133-157
- Engel, Peter, Nowacki, W., Balić-Žunić, Tonči & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1982): The crystal structure of simonite, $\text{TlHgAs}_3\text{S}_6$. *Z. Kristallogr.*, 161, 159-166
- Balić-Žunić, Tonči, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Engel, Peter (1982): The crystal structure of rebulite, $\text{Tl}_5\text{Sb}_5\text{As}_8\text{S}_{22}$. *Z. Kristallogr.*, 160, 109-125
- Balić-Žunić, Tonči, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Grobanski, Zvonimir (1984): The structure of Thorium (IV) Ditungsten (IV) Oxide ThTiO . *Croat. Chem. Acta*, 57., 645-651
- Balić-Žunić, Tonči, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Molin, Gianmario (1988): The symmetry of prehnite and refinement of its crystal structure. *Z. Kristallogr.*, 185, str. 599
- Balić-Žunić, Tonči & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1988): The crystallochemical behaviour of thallium and lead in the lorandite - type sulfosalts. *Nuclear instruments and methods in physics research*, A 271, 304-307
- Balić-Žunić, Tonči, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Molin, Gianmario (1990): Crystal structure of prehnite from Komiza. *Europ. J mineral.*, 2, 731-734

- Bermanec, Vladimir, Balen, Dražen, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Tibljaš, Darko (1993): Zn-rich magnetoplumbite from Nežilovo, Macedonia. *European Journal of Mineralogy*, **5**, 957-960
- Bermanec, Vladimir & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1993): Magnetoplumbite from Nežilovo, Macedonia: crystal structure refinement of zinc-rich magnetoplumbite. *Neues Jahrbuch für Mineralogie-Monatshefte*, **11**, 481-486
- Bermanec, Vladimir, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Zebec, Vladimir (1995): Childrenite and crandallite from the Stari Trg mine (Trepča), Kosovo: new data. *Mineralogy and Petrology*, **52**, 3-4; 197-208
- Bermanec, Vladimir, Holtstam, Dan, Sturman, Darko, Criddle, Alan J., Back, Malcolm E. & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1996): Nežilovite, a new member of the magnetoplumbite group, and the crystal chemistry of magnetoplumbite and hibonite. *Canadian Mineralogist*, **34**, Part 6, 1287-1297
- Radanović-Gužvica, Biserka, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Zebec, Vladimir (2000): A new crystallographic feature of barite from the Balkan peninsula. *Neues Jahrbuch für Mineralogie-Monatshefte*, **1**, 15-33
- Tibljaš, Darko, ŠČAVNIČAR, Stjepan, Molin, Gianmario & Slavković, Renata (2004): Authigenic mica in Early Miocene volcanoclastic rocks of the Macelj area, Hrvatsko zagorje, Croatia. *Neues Jahrbuch für Mineralogie-Monatshefte*, **2**, 69-82

OSTALI ZNANSTVENI RADOVI

- Grdenić, D., ŠČAVNIČAR, Stjepan & Kesler, M. (1952): On the Mercury Phosphoiodide. *Arhiv kem.*, **24**, 61-65.
- Grdenić, D. & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1953): The Crystal Structure of Mercuric Oxychloride, $2\text{HgCl}_2 \times \text{HgO}$. *Arhiv kem.*, **25**, 109-112.
- ŠČAVNIČAR, Stjepan & SABATIER, G. (1957): Action du chlorure de lithium sur les feldspaths alcalins. *Bull. Soc. France Mineral. Crist.*, **80**, 308-317
- Wyart, J. & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1957): Synthèse hydrothermale du beril. *Bull. Soc. Française Mineral. Crist.*, **80**, 395-396
- ŠČAVNIČAR, Stjepan & TAJDER, Miroslav (1962): Razvoj mineralogije i petrologije u NR Hrvatskoj od 1951 do 1961. *Geol. vjesnik*, **15**/, (1961), 19-26, Zagreb
- ŠČAVNIČAR, Stjepan & Šinkovec, Boris (1964): Talk-kloritni škriljci na istočnim obroncima Psunja. (Talc-clorite-shists from the east slopes of the Psunj mountain). *Geol. vjesnik*, **17**, (1963), 119-134

- ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1965): Serpentin iz Bosanskog Petrovog sela. Mineraloška studija. (Serpentine from Bosansko Petrovo selo. Mineralogical study). *Acta geol.*, 4, (Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. umjet., 34), 251-264
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1965): Termičke, strukturne i kemijske karakteristike klorita s Papuka. *Geol. vjesnik*, 18, 269-280.
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1967): Interstratifikacija kod minerala glina. (Interstratification of clay minerals). *Izvještaj Jugosl. centra kristalogr., Jugosl. akad. znan. umjet.*, 2, 43-58
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan, TRUBELJA, Fabijan & Sijarić-Pleho, Galiba (1968): Mineralogical and chemical properties of Herzegovinian bauxites. Travaux Com. Intern. l'étude bauxites, oxydes, hydroxydes d'alum. *Jugosl. akad. znan. umjet.*, 5, 45-62
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1969): Orijentacija kaolinita i gipsa u kristalnom prostoru izmijenjenog biotita. (Orientation of kaolinite and gypsum within the crystal space of transformed biotite). *Geol. vjesnik*, 22, 439-443
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan & TRUBELJA, Fabijan (1969): Talk-serpentin-kloritska žila kod sela Kupres u srednje-bosanskom škrljastom gorju. (The talc-serpentine-chlorite vein near the village of Kupres in central Bosnian shists-mountains). *Geol. vjesnik*, 22, 445-467
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan, Međimorec, Stanislav & Marić, Zlata (1975): Mineraloško ispitivanje gline iz rudnog tijela Jezero ležišta Omarska. (Mineralogical investigation of clay from the ore body Jezero of the Omarska deposit). *Acta geol.* 8/14 (Prir. istraž. jugosl. akad. znan. umjetn. 41), 269-275
- Marci, Vera, Međimorec, Stanislav & ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1975): Žilne pojave klorita u jugozapadnom dijelu Psunja. (Vein assemblages of chlorite in southwestern part of Mt. Psunj (northern Croatia). *Geol. vjesnik*, 28, 217-241
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan, Međimorec, S. & Šćavničar, B. (1975): Pumpellyite in the magmatic rocks of Komiža. *Bull. Sci.*, A 20, 3.
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1978): Razvoj mineralogije u SR Hrvatskoj od 1951-1976 god. *Geol. Vjesnik*, 30/2, 633, Zagreb
- Šćavničar, Biserka & ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1979): Autigeni celestin u vapnencima donjeg trijasa i evaporitnim sedimentima permotrijasa u Dalmaciji. (Authigenic celestite in Lower Triassic limestones and Permo-Triassic evaporitic deposits in Dalmatia (south Croatia). *Geol. vjesnik*, 31, 279-286
- Majer, Vladimir & ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1982): Razvoj mineralogije i petrologije magmatskih i metamorfnih stijena u SR Hrvatskoj od 1977-1981. *Geol. vjesnik*, 35, 236-238, Zagreb

- ŠČAVNIČAR, Stjepan**, Krkalo, Eugen, Šćavničar, Biserka, Halle, Radovan & Tibljaš, Darko (1983): Naslage s analcimom u Poljanskoj (Slavonija, sjeverna Hrvatska). (Analcim bearing deposits in Poljanska, Slavonia, Northern Croatia). *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.* 404, (Razr. prir. znan. knj. 19), 137-169
- Marci, Vera, **ŠČAVNIČAR, Stjepan** & Sijarić, Galiba (1984): Novi podaci o vulkanskim stijenama Ivanščice (sliv potoka Železnice). (The new Data about Volcanic Rocks of Ivanščica Mountain). *Geol. vjesnik*, 37, 97-104
- Šćavničar, Biserka, **ŠČAVNIČAR, Stjepan** & Šušnjara, Ante (1984): Vulkanogeno-sedimentni srednji trijas u području potoka Suvaje (Svilaja pl., Vanjski Dinaridi. (The volcanic-sedimentary middle Triassic in the Suvaja brook area (Mt. Svilaja, Outer Dinarides). *Acta geologica* 14/2 (*Priv. istraž. Jugosl. akad. znan. umjetn.* 49), 35-82
- Sijarić, Galiba, Pamić, Jakob, Šibenik-Studen, Mira & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (1985): Struktumi oblici albita u mezozojskim spilovima i keratofirima u Bosni i Hercegovini. Structural forms of albites in the mesozoic spilites and keratophyres in Bosnia and Hercegovina). *Posebna izd. Glasnik Zemalj. muz. Bosne i Hercegovine*, 24, 1-110
- Bermanec, Vladimir & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (1985): Korelacija strukturnih kemijskih i fizičkih svojstava plagioklasa. *God. Jugosl. min. asocij.*, str. 27-33, Beograd
- Balić-Žunić, Tonči & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (1985): Kristalokemija talijskih sulfosoli iz Alšara. Mineralogija, *Godišnjak Jugosl. asocij. mineral.*, 1, 35-47
- Tibljaš, Darko & **ŠČAVNIČAR, Stjepan**, (1985): Zeoliti u eocenskom konglomeratu kod Velefnje (zapadno od Kostajnice). Mineralogija. *Godišnjak Jugosl. asocij. Mineral.*, 1, 207-215.
- Bermanec, Vladimir & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (1987): X-ray and IR investigation of the whole series of "low temperature" plagioclases. *God. Jugosl. centra kristal.*, 22, str. 59, Zagreb
- Marci, Vera, **ŠČAVNIČAR, Stjepan** & Sijarić, Galiba (1988): Klastolave i brečolave iz Dugog potoka (Železnica, Ivanščica). (Clastolavas and brecciated lavas from Dugi potok (Železnica, Ivanščica). *Rad Jugosl. akad. znan. umjetn.* 441, (Razr. prir. znan. knj. 23), 85-95
- Tibljaš, Darko & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (1988): Mineraloško istraživanje klinoptilolita, plagioklasa i seladonita iz tufa Donjeg Jesenja u Hrvatskom Zagorju. *Geol. vjesnik*, 41, 99-117
- Bermanec, V., Balen, D., Oberhansli, R. & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (1993): Hedyphane from Nežilovo, Macedonia. *Geologia Croatica*, 46, 229-232.

Bermanec, Vladimir; Boev, Blažo, Šijakova-Ivanova, Tena & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (1999): Association of the world biggest crystals of the brucite, $\text{Mg}(\text{OH})_2$, from 'Ržanovo Macedonia. *Geologica Macedonica*. **13**, 85-89

ŠČAVNIČAR, Stjepan, Bermanec, Vladimir, Kniewald, Goran, Barišić, Delko & Oreščanin, Višnja (2007): Uranium Minerals in the Radlovac Series Metasediments at Mt. Papuk, Croatia. *Geologia Croatica : journal of the Croatian Geological Survey and the Croatian Geological Society*. **60/2**, 165-171

POGLAVLJA U KNJIGAMA

Tibljaš, Darko & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (2007): Nalazišta zeolitnog tufa na području Krapine. Prirodni zeolitni tuf iz Hrvatske u zaštiti okoliša. Zagreb : Institut za međunarodne odnose, 2007

PRINOSI SA ZNANSTVENIH SKUPOVA

Biševac, Vanja, Tibljaš, Darko, Kurtanjek, Dražen, Miklaužić, Siniša, Balen, Dražen & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (2008): Clay minerals in zeolite deposit of Poljanska, Croatia. *Mineralogia, Special Papers*, **33**, 4th Mid-European Clay Conference 2008 (MECC08). Krakow : Wydawnictwo Naukowe, 47-47

Zebec, Vladimir, **ŠČAVNIČAR, Stjepan**, Wegner, Reinhard, Bermanec, Vladimir, Žigovečki Gobac, Željka & Čobić, Andrea (2009): Unusual habit of microcline from Alto da Cabeça pegmatite, Parelhas, Rio Grande do Norte, Brazil. *Estudos Geológicos*. Recife, Brazil, 354-356

Radanović-Gužvica, Biserka, **ŠČAVNIČAR, Stjepan** & Zebec, Vladimir (2000): Poredbena analiza parametara jedinične ćelije kristala barita različitih tipova habitusa. Zbornik radova 2. hrvatskog geološkog kongresa. Zagreb : Institut za geološka istraživanja, 361-365

Sijarić, Galiba & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (1972): Istraživanje serpentinskih minerala iz rudnika magnezita Miljevica kod Kladnja. *7. kongr. geol. SFRJ* (Zagreb), **2**, 319-334

Sijarić-Pleho, Galiba & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (1972): Istraživanja serpentinskih minerala iz rudnika magnezita Miljevica kod Kladnja. (Investigation of serpentine minerals from magnesite mine Miljevica near Kladanj). *VII kongr. geol. SFRJ (Predavanja)*, **2**, 319-334, Zagreb

- ŠĆAVNIČAR, Stjepan, Međimorec, Stanislav & Šćavničar, Biserka (1975): Pumpellyite in the magmatic rocks of Komiža. *Bull. Sci. cons. Acad. Yougosl (A)*, 20/1-2, 3-1, 1 tabela, Zagreb,
- Sijarić, Galiba, Trubelja, Fabijan & ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1976): Diaspore bauxites of the Grmeč mountain (Bosnia). *Travaux Com. Intern. pour l'étude bauxites l'alumine et d'alum.* (ICSoba) 13 (1976). *Symp. on advances in geology, geochem. and treatment of bauxites Dubrovnik* 1975, 2, 13, 115-124, Zagreb
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1976): Neobično velika koncentracija gibbsita u netopivom ostatku vapnenca sa otoka Paga. Zbornik radova IV Jugoslavenskog simpozijuma o istraživanju i eksploataciji boksita, Herceg Novi, 71-72
- Brajdić, V. & ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1978): Prehnit u gabropegmatitu kod Olova (sjeveroistočna Bosna). Zbornik radova IX kongresa geologa Jugoslavije, Sarajevo, 483-488
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1978): New data on the insoluble residuum of limestone. 4th International congress of ICSoba, Athens, 2, 765-772
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan, Balić-Žunić, Tonči & Krstanović, I. (1980): The crystal structure of prehnite. $(OH)_2 Ca_2 Al Si_3 Al_{1010}$, redetermined. *Collected abstracts of IMA 12. general meeting*. Orleans, 4-6, str. 189, Orleans
- Marci, Vera, ŠĆAVNIČAR, Stjepan & Sijarić, Galiba (1982): Petrografija vulkanskih stijena Ivanšćice (Sliv potoka Železnice). (Petrogenesis of the volcanic rocks of Ivanšćica (river Železnica). *10. jub. kongr. geol. Jugosl.*, 1, 329-334, 1 tabela, Budva
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan, Šćavničar, Biserka & Krkalo, Eugen (1982): Analcim u polimikritskoj petrografskoj asocijaciji (južno područje Papuka-sjeverna Hrvatska). (Analcime in polymict petrographic association southern foot of Papuk mountain-north Croatia). *10. jub. kongr. geol. Jugosl.*, 1, 401-410, 3 tabele, Budva
- Balić-Žunić, Tonči, ŠĆAVNIČAR, Stjepan, Engel, Peter & Novacki, W. (1983): Prilog kristalokemiji talijskih sulfosoli. *1. simp. Jugosl. asoc. mineral.*, str. 184, Arandelovac
- Bermanec, Vladimir & ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1984): Korelacija strukturnih kemijskih i fizičkih svojstava plagioklasa. *2. Simp. Jugosl. asoc. Kopaonik*
- Šćavničar, Biserka, ŠĆAVNIČAR, Stjepan & Šušnjara, Ante (1984): Volcanic, volcanoclastic and sedimentary Svilaja mountain (South Croatia, Yugoslavia)., *5. Europ. reg. meeting sediment. Intern. Assoc. sediment. Marseille*
- Tibljaš, Darko & ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1984): Zeoliti u eocenskom konglomeratu kod Velešnje (zapadno od Kostajnice). II. simpozij JAM, Izvodi referata-sadržaji, 3-4, Kopaonik

- Balić Žunić, T. & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1986): The Crystallochemical Behaviour of Thallium and Lead in the Lorandite-type Sulfosalts. Proceedings of the International Conference on Solar Neutrino Detection, Dubrovnik 1986
- ŠČAVNIČAR, Stjepan & Balić Žunić, T. (1986): Crystallochemistry of Tl minerals. Proceedings of the Workshop on the feasibility of the solar neutrino detection with 205 Pb by geochemical and accelerator mass spectroscopical measurements, Munich 1985. GSI-86-9 Report, April
- Tibljaš, Darko & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1987): Possibilities and methods of distinction of species within heulandite group. XXII konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju, Mostar. Godišnjak Jugoslavenskog centra za kristalografiju, **22**, 59
- Bermanec, Vladimir & ŠČAVNIČAR, Stjepan (1989): Anomalous optical properties of Epidote, Childrenite and Prehnite. 6. *Jugosl.-Ital. Crist. Conf. with 24. conf Jugosl. centre Crystall.*, str. 859, Pula
- Bermanec, Vladimir Tibljaš, Darko, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Kniewald, Goran (1990): Karakterizacija konstituenata strukturnih kanala berila. (Characterization of the constituents of the structural channels in Beryl). 12. *kongr. geol. Jugosl.*, 2, 3-4, Ohrid
- ŠČAVNIČAR, Stjepan & Tibljaš, Darko (1992): Opal - wrong example for amorphous mineral. I. Joint Slovenian-Croatian Crystallographic Meeting, Book of abstracts, 49, Otočec
- Bermanec, Vladimir, Balen, Dražen, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Tibljaš, Darko (1992): Zincian magnetoplumbite from Nežilovo, Macedonia. I. Joint Slovenian-Croatian Crystallographic Meeting, Book of abstracts, **50**, Otočec
- Bermanec, Vladimir, Balen, Dražen, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Tibljaš, Darko (1995): Nežilovit novi mineral iz Nežilova, Makedonija. I. hrvatski geološki kongres, Opatija. Knjiga sažetaka, **17**, Zagreb
- Tibljaš, Darko, ŠČAVNIČAR, Stjepan, Slavković, Renata i Bermanec, Vladimir (1996): Celadonite in pyroclastic rocks from Hrvatsko zagorje - problem of determination. Fifth Slovenian-Croatian Crystallographic Meeting, Book of abstracts, **23**, Zreče
- Tibljaš, Darko, ŠČAVNIČAR, Stjepan & Slavković, Renata (1997): Zeolites in the Early Miocene pyroclastic rocks from Hrvatsko zagorje, NW Croatia. 5th International Conference on the Occurrence, Properties, and utilization of Natural Zeolites - Ischia, Program and Abstracts. 287-289

- Tibljaš, Darko, **ŠČAVNIČAR, Stjepan**, Bermanec, Vladimir & Slavković, Renata (1998): Celadonite -family mica in pyroclastic rocks from Hrvatsko zagorje (Croatia). 17th General meeting International Mineralogical Association. Toronto: International Mineralogical Association., **A159**
- Tibljaš, Darko, **ŠČAVNIČAR, Stjepan**, Cochemé, J.-J. & Leggo, P. (1998): Zeolites in pyroclastic rocks from Pannonian part of Croatia. Zeolite workshop '98. Séance spécialisée de la Société Géologique de France. Aix-en-Provence.
- Tibljaš, Darko, Oršulić, Dalibor & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (2000): Crystallochemical investigation of augite from basaltic andesite from Donje Jesenje (Hrvatsko Zagorje, Croatia). Ninth Slovenian-Croatian Crystallographic Meeting, Ljubljana : Slovenska Akademija, 46
- Tibljaš, Darko, Oršulić, Dalibor & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (2000): Rietveld refinement of augite from basaltic andesite from Donje Jesenje (Croatia). VII. Workshop Powder Diffraction - Structure Determination and Refinement from Powder Diffraction Data, Bayreuth
- Tibljaš, Darko & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (2006): Zeolite deposits in Croatia. 3rd Mid-European Clay Conference - MECC'06 Abstracts Book . Zagreb : PMF ; RGNE, 11-11
- Tibljaš, Darko & **ŠČAVNIČAR, Stjepan** (2007): Zeoliti u piroklastitima Hrvatskog zagorja. Odbor za geokemiju HAZU

KVALIFIKACIJSKI RADOVI

Voditelj 20 magistarskih radova i disertacija (postoji mogućnost da popis nije kompletan!)

Magistarski radovi:

1. Bermanec, V. (1986) Korelacija rezultata istraživanja fizičkih , kemijskih i strukturnih svojstava plagioklasa.
2. Blažević, Z. (1964) Glinene frakcije u sirovinama za proizvodnju cementa.
3. Carin, V. (1980) Utjecaj PO_4 -grupa na optičke i mikrostrukturne karakteristike i reaktivnost dikalcijevih silikata.
4. Dužević, D. (1970) Fazne promjene kod sinteriranja i rezanja.
5. Grobrenski, Z. (1971) Kristalna struktura torij-dititan(IV)-oksida.
6. Herceg, M. (1966) Rendgenska strukturna istraživanja spojeva četverovalentnog molibdena.

7. Kniewald, G. (1981) Stabilnost i taloženje urana (V) u alkalnim otopinama i njegova geokemijska aktivnost.
8. Luić, M. (1981) Stabilizacija visokotemperaturnih modifikacija dikalcij silikata pomoću V_2O_5 i MoO_3 .
9. Međimorec, S. (1977) Mineralne asocijacije žila u jugozapadnom dijelu Psunja.
10. Prodić, B. (1963) Kristalna struktura dvostrukih nitrata torija i nekih dvovalentnih metala.
11. Prohić, E. (1980) Mineralogija glina iz neogenskih piroklastita i boksita Sinjskog polja.
12. Radanović-Gužvica, B. (1995) Morfološke i kemijske značajke barita odabranih iz zbirke Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u Zagrebu.
13. Sijarić, G. (1968) Analiza faznog sastava nekih serpentine Bosne.
14. Slovenec, D. (1976) Biotiti iz genetski različitih stijena Papuka
15. Šljukić, M. (1966) Strukturna istraživanja dvostrukih fosfata torija odnosno urana s alkalnim metalima.
16. Tibljaš, D. (1987) Mineraloška istraživanja zeolita iz kenozojskih sedimenata kod Velešnje na Baniji i Donjeg Jesenja u Hrvatskom Zagorju.

Doktorati:

1. Bermanec, V. (1992) Kristalokemijske karakteristike minerala iz asocijacija koje sadrže barijske silikate.
2. Balić Žunić, T. (1984) Određivanje kristalne strukture dviju talijskih sulfosoli.
3. Kniewald, G. (1991) Geokemija urana (V) u prirodnim vodama sedimentacijskim sustavima.
4. Tibljaš, D. (1996) Zeoliti i drugi produkti alteracijskih procesa u oligocenskim i donjomiocenskim piroklastitima na širem području Macelja.

NEKROLOZI

- ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1981): In memoriam akademiku Luki Mariću održan 17. ožujka 1980. godine u palači Akademije. Spomenica preminulim academicima, 10, 29-33, Zagreb, 1981
- ŠĆAVNIČAR, Stjepan (1983): Miroslav Tajder (nekrolog). Geol. Vjesnik, 36, 295-301, 1 fotogr., Zagreb, 1

ŠČAVNIČAR, Stjepan (1984): Miroslav Tajder (1909-1983). Nekrolog. Ljetopis Jugosl. akad. znan. umjet. Za 1983, 87, 560-562, 1 fotogr., Zagreb

ŠČAVNIČAR, Stjepan (1984): Ljudevit Barić (1902-1984). God Jugosl. centra kristal.

SPOMENICA PREMINULIM AKADEMICIMA

STJEPAN ŠĆAVNIČAR
1923. – 2011.

Nakladnik
HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Za nakladnika
akademik Pavao Rudan, glavni tajnik

Tehnički urednik
Ranko Muhek

Lektorica
Suzana Jukić

Naklada
200 primjeraka

Tisak
Tiskara Zelina d.d.

ISBN 978-953-154-132-9